

УДК 81'27'371-116=161.2=112.2:654.197

DOI <https://doi.org/10.17721/fovia.philologica/2021/1/3>

Христина ДЯКІВ

доктор філологічних наук, професор кафедри міжкультурної комунікації та перекладу, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська, 1, м. Львів, Україна, 79000

ORCID: 0000-0002-2196-738X

Scopus-Author ID: 57218437121

Бібліографічний опис статті: Дяків, Х. (2021). Мовленнєвий жанр «відеоінтерв'ю»: комунікативно-прагматична організація. *Folia Philologica*, 1, 20–28, doi: <https://doi.org/10.17721/fovia.philologica/2021/1/3>

МОВЛЕННЄВИЙ ЖАНР «ВІДЕОІНТЕРВ'Ю»: КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ

Інтерв'ю посідає одне з провідних місць серед діалогічних жанрів ЗМІ, оскільки стосується безпосереднього отримання інформації або погляду на ту чи іншу подію як від очільників держав, так і від експертів у тій чи іншій галузі, спортсменів, митців. Саме це визначає актуальність дослідження жанру інтерв'ю. Метою статті є виокремлення відеоінтерв'ю саме як мовленнєвого жанру (у германістиці – комунікативного жанру), а також визначення його комунікативної організації і композиції, тобто комунікативно-прагматичної організації загалом. Уперше створено модель аналізу мовленнєвого жанру «відеоінтерв'ю». Для цього використано «паспорт» мовленнєвого жанру Т. Шмельової, реєстрові особливості та параметр загального комунікативного смислу Ф. Бацевича. Встановлено композицію відеоінтерв'ю, його комунікативну мету і загальний комунікативний смисл, специфіку каналів комунікації (сферу вживання відеоінтерв'ю, форму вираження і диктумний зміст), простір комунікації і зміст соціальних ролей комунікантів (модель інтерв'юера і респондента, а також чинники комунікативного минулого і майбутнього), жанрову тональність і параметри мовного втілення (вербальні і невербальні засоби реалізації відеоінтерв'ю). Визначено відеоінтерв'ю як мовленнєвий (комунікативний) жанр з певною усталеною структурою, тобто інтегрований інформативний різновид жанру інтерв'ю, який охоплює теле- і спеціальні інтерв'ю, збережені на відеохостингу YouTube в мережі Інтернет, які є публічною формою отримання інтерв'юером інформації за допомогою запитань на певну тематику (щодо особистості респондента, його думки про певну проблему або подію) від відомого в певній сфері респондента, який має специфічну композицію на різних структурних рівнях. За допомогою аналізу комунікативних жанрів можна довести, що комунікативні практики учасників інтеракції створені специфічним інтерактивним орієнтуванням на типи текстів і дискурсів.

Ключові слова: відеоінтерв'ю, мовленнєвий жанр, паспорт жанру, реєстрові характеристики, комунікативний смисл.

Khrystyna DYAKIV

Doctor of Philology, Professor at the Department of Intercultural Communication and Translation, Ivan Franko National University of Lviv, Universytetska str., 1, Lviv, Ukraine, 79000

ORCID: 0000-0002-2196-738X

Scopus-Author ID: 57218437121

To cite this article: Dyakiv, Kh. (2021). Movlennievyyi zhanr “videointerv’iu”: komunikatyvno-prahmatychna orhanizatsiia [Speech genre “video interview”: communicative and pragmatic organization]. *Folia Philologica*, 1, 20–28, doi: <https://doi.org/10.17721/fovia.philologica/2021/1/3>

SPEECH GENRE “VIDEO INTERVIEW”: COMMUNICATIVE AND PRAGMATIC ORGANIZATION

The interview occupies one of the leading places among the dialogue genres of the media, as it concerns the direct receipt of information or perspectives from the heads of state's point of view, as well as from experts in particular fields, athletes, artists. This is what determines the relevance of the interview genre research. The aim of this article is to single out video interviews as a speech genre (in German studies – a communicative genre), as well as to define its communicative organization and composition, namely communicative and pragmatic organization in general. For

the first time, a model for analyzing the speech genre "video interview" has been created. For this purpose the "passport" of T. Shmelyova's speech genre, register features and parameter of the general communicative meaning of F. Batsevych were used. The composition of the video interview, its communicative purpose and general communicative meaning, specifics of communication channels (scope of the video interview, form of expression and dictum content), communication space and content of social roles of communicators (model of the interviewer and the respondent, as well as factors of communicative past and future), tone of genre and parameters of language embodiment (verbal and nonverbal means of video interviews). Video interviews are defined as a speech (communicative) genre with a certain established structure, namely an integrated informative version of the interview genre, which includes TV and special interviews stored on YouTube video hosting on the Internet, which are a public form of receipt by the interviewer information through questions on a particular topic (about the identity of the respondent, his thoughts on a particular problem or event) from a well-known in the field respondent, who has a specific composition at different structural levels. By analyzing communicative genres, it can be proved that the communicative practices of interaction participants are created by a specific interactive focus on the types of texts and discourses.

Key words: video interview, speech genre, genre passport, register characteristics, communicative meaning.

Актуальність проблеми. У сучасному глобалізованому світі інтерв'ю посідає одне з провідних місць серед діалогічних жанрів ЗМІ, оскільки стосується безпосереднього отримання інформації або погляду на ту чи іншу подію як від очільників держав, так і від експертів у тій чи іншій галузі, спортсменів, митців тощо. Особливий інтерес до публіцистичних текстів пояснюється тим, що їх спрямованість на масового адресата максимально відбиває соціальний комунікативний потенціал та прагматику текстів такого типу (Саламатіна, 2011: 1). Це ще більшою мірою стосується телевізійного або ж аудіовізуального інтерв'ю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Враховуючи наукові праці з філології і журналістики, виокремлено такі напрями дослідження жанру інтерв'ю: *комунікативно-прагматичний* (Апалат, 2002; Fasel, 2013; Haller, 2013; Klug, 2004), *функційний* (Саламатіна, 2011; Kött, 2004), *лінгвокогнітивний* (Петренко, 2013; Штельмах, 2008), *жанрово-стилістичний* (Гапотченко, 2005; Крижанівська, 2011; Петренко, 2013; Шальман, 2007) і *зіставно-контрастивний* (Борисов, 2017; Дяків, 2020; Mala, 2004) підходи.

Інтерв'ю розглядають зокрема як жанр публіцистики (Мозолєвська, 2014; Штельмах, 2008), медіажанр (Крижанівська, 2011), мовленнєвий жанр (Дяків, 2020; Саламатіна, 2011), тип дискурсу (Шевченко 2005) і тип тексту (Апалат, 2002; Гапотченко, 2005). Однак усі існуючі в Україні дослідження, за винятком праць О. Борисова (Борисов, 2017;), Г. Денискіної (Денискіна, 2005) і Т. Шальман (Шальман, 2007), ґрунтуються на публіцистичних інтерв'ю, не враховуючи специфіки відео.

Метою статті є виокремлення відеоінтерв'ю саме як мовленнєвого жанру (у германістиці – комунікативного жанру), а також визначення його комунікативної організації і композиції, комунікативно-прагматичної організації загалом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз теоретичних праць з проблем комунікативної лінгвістики та лінгвістичної прагматики дає підстави стверджувати: типові одиниці, які використовує мовець у процесах спілкування для досягнення бажаних результатів комунікації, – це мовленнєві жанри. Вони перебувають у тісному зв'язку з іншими категоріями комунікації, передусім з мовленнєвими актами і дискурсом, тобто утворюють проміжну категорію між дискурсом та мовленнєвими актами.

Поняття мовленнєвого жанру було введено у сучасну лінгвістику російським філологом М. Бахтінім ще у 1953 році (Бахтин, 1986; 1996), про що ми детально вже писали (Дяків, 2012; 2020). За М. Бахтінім, «мовленнєві жанри – це відносно стійкі тематичні, композиційні і стилістичні типи висловлень» (Бахтин, 1986: 255), «форми індивідуальних висловлень, але не самі висловлення» (Бахтин, 1986: 282).

Ф. Бацевич визначає дискурс та мовленнєвий жанр як категорії комунікації, які співвідносні між собою: дискурс → його розгортання у межах конкретного мовленнєвого жанру (чи жанрів) (Бацевич, 2005: 96). Отже, мовленнєвий жанр розглядається як історично сформована складова дискурсу. А дискурс, своєю чергою, може корелювати з одним мовленнєвим жанром або складатися з кількох мовленнєвих жанрів, межі між якими, як і засоби мовного вираження яких, часто розмиті і не прослідковуються. Для дослідження мовленнєвих жанрів

необхідні знання імплікатур дискурсу, контексту та пресупозицій (Дяків, 2012: 19).

Окрім дискурсу, мовленнєві жанри перебувають у тісному зв'язку з іншими категоріями комунікації, передусім з мовленнєвими актами, і мають їх ознаки. Дискурс як реалізований в конкретній ситуації текст або ж як стратегія спілкування (Верещагин, 1990; Труфанова, 2001) – це загальна категорія; мовленнєвий жанр пов'язаний з тактиками комунікації, а мовленнєвий акт – з конкретною реалізацією тактик (Бацевич, 2003: 26). Це значить, що мовленнєвий жанр – розгорнута мовленнєва побудова дискурсної природи, яка складається з кількох мовленнєвих актів, ілокутивна сила котрих підпорядкована певній стратегії й тактиці адресанта (Бацевич, 2005: 228). Інакше кажучи, всі три категорії перебувають одне з одним в ієрархічних зв'язках: дискурс → мовленнєвий жанр → мовленнєвий акт. Саме мовленнєві жанри показують нюанси взаємодії адресанта та адресата, сприйняття один одного та реалізуються у рамках того чи іншого дискурсу. Отже, мовленнєвий жанр – це певна сукупність мовленнєвих актів, що створює дискурс і перебуває на межі таких наук, як комунікативна і когнітивна лінгвістика, соціо- і психолінгвістика, лінгвістика тексту і стилістика, літературознавство й етнологія, культурологія і філософія (Дяків, 2012: 20).

Мовленнєвим жанрам характерні такі критерії для його визначення:

- 1) фіксованість у свідомості носіїв мови;
- 2) комунікативно-прагматична організація;
- 3) певний об'єм інформації, переданий за допомогою релевантних для конкретного його типу мовних засобів (Бахтин, 1996 : 49).

Ці ознаки характерні і для мовленнєвого жанру інтерв'ю, зокрема і в досліджуваних мовах. Існує низка варіацій у межах одного жанру, що надає йому індивідуального і гнучкого характеру.

У східноєвропейському мовознавстві лінгвістична генологія або жанрологія здобула прихильність багатьох лінгвістів. Однак у західноєвропейській лінгвістичній традиції це поняття трансформувалося у комунікативний жанр (Schubert, 2009). Існують розвідки про взаємодію мовленнєвих жанрів з іншими категоріями системної організації мовлення, зроблено спроби виокремити основні спільні та відмінні

ознаки мовленнєвих жанрів та мовленнєвих актів і розмежувати ці поняття з метою встановлення співвідношення між ними. Лінгвісти висвітлювали питання, пов'язані з типологією і виокремленням мовленнєвих жанрів за соціальними, психологічними та культурними чинниками, з породженням та сприйняттям мовленнєвих жанрів комунікантами та з виникненням девіацій у мовленнєвих жанрах.

Головною ознакою інтерв'ю є його асиметрична копозиція у формі діалогу, що складається зі стимулювальних реплік ведучого і відповідей респондента, які послідовно чергуються (Денискіна, 2005: 71). Саме завдяки інтерв'ю аудиторія отримує суспільно значущу інформацію з першоджерела (Човганюк, 2015: 116).

Інтерв'ю – це жанр, у якому «зіштовхуються дві позиції: позиція інтерв'юера (журналіста) полягає в його запитаннях, позиція інтерв'юйованого (співрозмовника) – в його відповідях» (Карпенко, 2002: 208). Телевізійне мовлення з позиції журналістів вважають системним. Для інтерв'ю характерне і спонтанне мовлення респондентів, яке і надалі залишається недостатньо вивченим. До специфіки мови телебачення належать: усна природа інформації, використання монологів і діалогів, чергування підготовленого і спонтанного мовлення (Єрмоленко, 2000: 324). Загалом, інформація у ЗМІ призначена для широкої аудиторії та орієнтована на задоволення загальних суспільних вимог.

До мовленнєво-мовної специфіки інтерв'ю належать: обмежена тривалість у часі (переважно від 1 хв. до 60 хв., однак переважають від 2 хв. до 15 хв.), вплив інтонації і невербальних засобів загалом, економія мовних засобів або їх надлишок в плані інформації, прямий контакт інтерв'юера і респондента, а також аудіовізуальна передача інформації. Відповідно, для відеоінтерв'ю характерні також такі його особливості: елементи оцінки (відбір, характеристика, акценти), опису (місце дії, час) і портретних даних.

Головно, наявні такі його основні характеристики (Денискіна, 2005): інформативність (суспільно значуща, релевантна для певної країни, сфери тощо, характерні об'єктивність, фактаж, безособовість, наявність термінології), постановка проблеми (точність і аналітико-уза-

гальнюючий характер, загальноновживана термінологія) або портрет респондента (індивідуалізація, роль невербальних засобів, розмовного й емоційно-експресивного мовлення).

Для точнішого визначення специфіки відеоінтерв'ю вважаємо за доцільне використовувати якомога більше різномірних параметрів. Серед різнопланових підходів виокремлення мовленнєвого жанру виділяємо прагматичні (комунікативна мета, концепція автора, концепція адресата, зміст події, чинник комунікативного минулого, чинник комунікативного майбутнього, комунікативний зміст, тональні характеристики) і реєстрові (специфіка каналів комунікації, зміст соціальних ролей комунікантів, простір комунікації) характеристики.

Аналіз інтерв'ю як мовленнєвого жанру на основі анкети Т. Шмельової (Шмельова, 1995), доповненої Ф. Бацевичем (Бацевич, 2005) і реструктуризованої Х. Дяків (Дяків, 2012: 64), підтверджує таку його комунікативно-прагматичну організацію, яку описуємо нижче, встановлюючи комунікативну мету, комунікативний смисл і реєстрові чинники, визначаючи фактори комунікативного минулого та майбутнього, а також жанрову тональність в обох мовах.

1. Для всіх різновидів жанру інтерв'ю **комунікативна мета** інтерв'юера – це публічне отримання певної інформації за допомогою запитань на певну тематику (щодо особи респондента, його думки про певну проблему або подію) від відомого в певній сфері респондента. Інформацію в такому різновиді інтерв'ю як відеоінтерв'ю несе не лише вербальна, а й невербальна поведінка не тільки респондента, але й інтерв'юера. Отож, відеоінтерв'ю є різновидом вторинного інформаційного жанру інтерв'ю.

Первинною метою інтерв'юера є інформування, а також привернення уваги соціуму до суспільно важливих питань з метою їх загального вирішення (політичні інтерв'ю) і розважальний ефект (зіркові і спортивні інтерв'ю).

З цього випливає, що інформативне інтерв'ю може містити елементи й інших жанрів: як етикетних (для налагодження контакту), так і оцінних (для налаштування респондента на інтерв'ю і позитивного підтримування розмови).

2. Відповідно, загальний **комунікативний смисл** відеоінтерв'ю як асиметричного жанру, спираючись на аналіз фрагментів, можна експлікувати як «отримати інформацію» і «надати інформацію». Відтак, «невідповідність особистісного комунікативного смислів адресанта і адресата, а також узуальних та okazіональних комунікативних смислів часто стає причиною неправильного декодування намірів мовця респондентом, спонукає адресата до пошуку прихованих підтекстів, і, як наслідок, призводить до непорозумінь, конфліктів та комунікативних невдач в інтерв'ю» (Кузьменко, 2016: 71).

3. Реєстрові чинники.

3.1. Специфіка каналів комунікації:

3.1.1. **Сфера** вживання відеоінтерв'ю в обох лінгвокультурах спільна – це публічне отримання і надання інформації на телебаченні або для спеціальних YouTube-каналів у мережі Інтернет. Відповідно, канал комунікації – аудіовізуальний. Перевагу надають короткій, лаконічній **формі** вираження запитань і відповідей.

3.1.2. **Диктумний зміст** (зміст події) жанру відеоінтерв'ю – це його структурні особливості.

До композиційних характеристик зараховують (Швец 2008 : 18):

- 1) тематичне розгортання (монотематичне, політематичне інтерв'ю);
- 2) цільова спрямованість інтерв'ю з урахуванням потенційної спонтанності й експромту;
- 3) вербальні та невербальні складові взаємодії комунікантів;
- 4) дотримання етикетних норм спілкування;
- 5) дотримання мовних норм;
- 6) динаміка емоційності діалогу;
- 7) обсяг інтерв'ю;
- 8) типи мовленнєвих актів, що використовуються.

Загалом О. Швець (Швец, 2008: 18) до головних структурних факторів зараховує: ступінь політематичності, обсяг (у тривалості), ступінь структурованості, обсяг особистісної інформації, рівень конфліктної інформації, ступінь національної орієнтованості інтерв'ю, ступінь прямолінійності трактування інформації, схильність до домінування у спілкуванні, умови зміни ролей комунікантів. А до структурно-композиційної організації, на думку лінгвістки, належать такі елементи: вступ, основна частина, висновок, тематичне розгортання (монотематичне, політематичне

інтерв'ю), цільова спрямованість інтерв'ю, вербальні та невербальні (у телеінтерв'ю) складові взаємодії комунікантів, дотримання етикетних норм спілкування, дотримання мовних норм, динаміка емоційності діалогу, обсяг інтерв'ю, типи мовних актів, що використовуються (Швец, 2008: 18).

Відтак, тематика інтерв'ю зумовлюється видом діяльності респондента, але головною вимогою залишається актуальність та цікавий характер розмови, враховуються також характер учасників комунікації, оцінка, що надається події, її часова перспектива, зв'язок з особистісною сферою автора / адресата тощо (Кузьменко, 2016: 71).

До структурно-композиційної організації відеоінтерв'ю, зважаючи на його особливості, зараховуємо такі складові:

1. Заголовок.

Дата появи у YouTube, зазначена тривалість відео.

Короткий опис (тизер).

2. Вступ.

Привітання.

Звертання до респондента.

3. Основна частина.

Питання з тематичних блоків (2-5 питань).

4. Завершення.

Підбиття підсумків.

Подяка.

Прощання.

5. Коментарі глядачів після перегляду.

Наявність усіх складників відеоінтерв'ю і дотримання їх послідовності не є обов'язковими. Проте простежується більш чітка структура і її дотримання у німецько-, аніж в українськомовних відеоінтерв'ю. Більш довільна форма спостерігається у зіркових інтерв'ю в обох лінгвокультурах. Відеоінтерв'ю проводять здебільшого у діалогічній формі у форматі питання – відповідь.

3.2. Простір комунікації: проблематика спорту, шоу-бізнесу і політики. За нашим спостереженням, і українській лінгвокультурі наявна більша кількість переглядів політичних відеоінтерв'ю, а в німецькій – спортивних.

3.3. Зміст соціальних ролей комунікантів включає такі аспекти: моделі адресанта й адресата, стосунки між комунікантами, а також чинники комунікативного минулого і майбутнього.

3.3.1. Модель адресанта (інтерв'юера).

Зважаючи на комунікативні позиції (за Е. Берном), інтерв'юер, як і респондент, в “ідеальному” відеоінтерв'ю перебуває у ролі Дорослого. Однак, беручи до уваги комунікативні невдачі в інтерв'ю в обох лінгвокультурах, комуніканти можуть перебувати у всіх трьох ролях – Батька, Дитини, Дорослого – залежно від різновиду інтерв'ю.

Особливу увагу приділено таким аспектам, як: вік, стать, статус, знання, досвід, авторитет, інтереси, повноваження, очікування, риси характеру інтерв'юера тощо.

Особистісні характеристики інтерв'юера, фаховість і професійна майстерність, рівень обізнаності, поінформованості, технічного забезпечення, як і ставлення інтерв'юера до респондента – це запорука успішного відеоінтерв'ю. Але не менш важливими є й виправдані очікування обох комунікантів щодо самого відеоінтерв'ю.

3.3.2. Модель адресата (респондента).

Первинно в інтерв'ю виокремлюють прямого адресата, тобто респондента, який бере активну участь в інтеракції, тобто у відеоінтерв'ю. А непрямим або прихованим адресатом є глядацька аудиторія. Таким чином, беруть до уваги не лише соціально-психологічні та фахові особливості респондента, а й інтереси цільової аудиторії, для завоювання якої фактично і створюють відеоінтерв'ю. Прямий респондент – це особа, яка відома в певній сфері (спорт, шоу-бізнес, політика тощо) і яка висловлює свою думку про певну проблему чи подію або надає інформацію про себе чи подію.

3.3.3. Чинник комунікативного минулого. Інтерв'ю як інформативний жанр з погляду початку комунікації є *ініціативним*, а з погляду асиметрії і парних секвенцій питання-відповідь – *ініціативно-реактивним*.

Умови реалізації інтерв'ю, що ґрунтуються на минулому – це резонансність проблеми або події (часто недалекому) минулому, з'ясування (часто неповної або інтригуючої, скандальної) інформації про особу адресата з метою репрезентації останнього.

3.3.4. Чинник комунікативного майбутнього. Цей фактор пов'язаний з експертною оцінкою або думкою адресата щодо певної події або проблеми, а також відображає “заповнення інформаційної лакуни, викликані іні-

ціативною реплікою-запитанням” (Кузьменко, 2016: 71).

У разі позитивного сприйняття запитання інтерв'юера слідує відповідь або зустрічне питання у випадку нерозуміння. За негативного сприйняття запитання у відповідь отримують заперечення, незгоду, невдоволення, докори; нерозуміння, несприйняття, перепитування, мовчання як повне ігнорування запитання адресанта, застереження або навіть погрозу.

4. Жанрова тональність. Аналіз емпіричного матеріалу засвідчує, що для відеоінтерв'ю типові такі ознаки тональності:

1) інтерв'юера: *нейтрально, енергійно, тихо, кричучи, несхвально, наполягаючи, нав'язливо; rufend, flüsternd, murmelnd, scharf, vorwurfsvoll, eindringlich, ernst;*

2) респондента: *нейтрально, байдуже, сердито, тихо, невпевнено, кричучи, з обуренням, докірливо, не стримуючись, суворо, невдоволено, без витримки, сухо, байдуже, жорстко, напружено, коротко, квапливо, поважно, строго, задумливо; rufend, flüsternd, empört, brüllend, mit zischender Stimme, verächtlich, scharf, vorwurfsvoll, leise, rufend, flüsternd, niedergeschlagen, wütend, beunruhigt, ernst, murmelnd, nachdenklich.*

5. Параметр мовного втілення. Засоби реалізації відеоінтерв'ю – найрізноманітніші (Дяків, 2020). До них належать:

1) вербальні засоби (фонологічний, лексико-семантичний (разом з оцінним і лінгвокраїнознавчим), морфологічний, синтаксичний, стилістичний аспекти, тактико-стратегічна лінія ведення інтерв'ю);

2) невербальні засоби (міміка, жести, кінесика і проксемика).

Безумовно, вирішальним у реалізації відеоінтерв'ю залишається контекст. Частим явищем у відео інтерв'ю є комунікативні порушення (як мовленнєво-мовні, так і власне прагматичні), які можуть виявля-

тися на рівні усіх названих параметрів жанру «відеоінтерв'ю».

Висновки та перспективи подальших досліджень. Враховуючи сукупність прагматичних характеристик, створено модель аналізу мовленнєвого жанру «відеоінтерв'ю». Для цього використано «паспорт» мовленнєвого жанру Т. Шмельової, реєстрові особливості та параметр загального комунікативного смислу Ф. Бацевича.

Отже, на основі параметрів мовленнєвого жанру відеоінтерв'ю визначено як складний вторинний інформативний мовленнєвий жанр відео- і теледискурсу, як мовленнєвий (комунікативний) жанр з певною усталеною структурою. Інакше кажучи, відеоінтерв'ю – це інтегрований інформативний різновид жанру інтерв'ю, який охоплює теле- і спеціальні інтерв'ю, збережені на відеохостингу YouTube в мережі Інтернет, і є публічною формою отримання інтерв'юером інформації за допомогою запитань на певну тематику (щодо особистості респондента, його думки про певну проблему або подію) від відомого в певній сфері респондента, який має специфічну композицію на різних структурних рівнях. Діалогічність, інтерактивність та мультимодальність відеоінтерв'ю відіграють значну роль для розвитку саме відеоінтерв'ю, проте комунікативні практики учасників інтеракції все ж створені специфічним інтерактивним орієнтуванням на типи текстів і дискурсів.

Зважаючи на існуючі дослідження структурних, композиційних і прагматичних особливостей інтерв'ю на матеріалі різних мов, вважаємо перспективним аналіз інтерв'ю з огляду на специфіку самого жанру, його засобів вираження, стратегій і тактик ведення інтерв'ю (взаємодія адресанта, адресата, аудиторії, можливі комунікативні порушення) у неспоріднених мовах у контрастивному аспекті, а також у залежності від тематики, походження, соціальних ролей та лінгвокультур комунікантів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Апалат Г.П. Структура, семантика і прагматика текстів-інтерв'ю (на матеріалі сучасної англomовної преси): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04; Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2002. 268 с.
2. Бахтин М.М. Проблема речевих жанрів. *Собрание сочинений*: в 7 т. Москва: Русс. словари, 1996. Т. 5: Работы 1940 – начала 1960-х годов. 732 с.
3. Бахтин М.М. Проблема речевих жанрів. *Эстетика словесного творчества*. Москва: Искусство, 1986. 431 с.
4. Бацевич Ф.С. Лінгвістична генологія: проблеми і перспективи. Львів: ПАІС, 2005. 264 с.

5. Бацевич Ф.С. Нариси з комунікативної лінгвістики : монографія. Львів : Видавн. центр при ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 281 с.
6. Борисов О.О. Типологія британських та українських діалогових дискурсивних практик : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.17 ; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2017. 543 с.
7. Верецагин Е.М. Тактико-ситуативный подход к речовому поведению (поведенческая ситуация «Угроза»). *Russistik*. Берлин, 1990. № 1. С. 26–32.
8. Гапотченко Н.Є. Структурні та жанрово-стилістичні особливості текстів інтерв'ю в сучасній французькій пресі (комунікативно-прагматичний аспект) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05 ; Київ: нац. лінгв. ун-т. Київ, 2005. 19 с.
9. Денискіна Г.О. Структурні і комунікативні параметри жанру вільного інтерв'ю (на матеріалі телепередач 2000–2004 рр.) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 ; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманов. Київ, 2005. 264 с.
10. Дяків Х.Ю. Мовленнєвий жанр «застереження» та засоби його реалізації в українській і німецькій мовах : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.17 ; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2012. 241 с.
11. Дяків Х.Ю. Когнітивно-дискурсивна реконструкція комунікативних девіацій в українсько- та німецькомовних відеоінтерв'ю : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.17 ; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2020. 495 с.
12. Єрмоленко С.Я. Мова телебачення і радіо. Українська мова: енциклопедія. Київ : Вид-во «Укр. Енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2000. 324 с.
13. Карпенко В. Основи професійної комунікації. Київ : Нора-прінт, 2002. 348 с.
14. Крижанівська Г.Т. Комунікативно-прагматичні та семантико-стилістичні особливості медіа-жанру «інтерв'ю-монолог» (на матеріалі сучасних англомовних жіночих журналів) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2011. 19 с.
15. Кузьменко О.Ю. Особливості інтерв'ю як мовленнєвого жанру. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Серія: Філологічні науки. 2016. Вип. 2. С. 69–73.
16. Мозолєвська А.С. Лінгвопрагматичний аспект інформативності інтерв'ю (на матеріалі сучасної французької преси) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05 ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2014. 206 с.
17. Петренко С.В. Літературно-критичні жанри сучасного англомовного медійного дискурсу: комунікативно-когнітивний аспект : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2013. 267 с.
18. Труфанова І.В. О розграничении понятий: речевой акт, речевой жанр, речевая стратегия, речевая тактика. *Научные доклады высшей школы. Филологические науки*. 2001. № 3. С. 56–65.
19. Саламатіна О.О. Мовленнєвий жанр «інтерв'ю» в сучасній німецькомовній та україномовній пресі: функціональні та прагматичні ознаки : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.15 ; ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського». Одеса, 2011. 20 с.
20. Човганюк М. Інтерв'ю в сучасному медіа-просторі: жанрова парадигма і дискурсивні ознаки. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2015. Вип. 51. С. 116–119.
21. Шальман Т.М. Жанрові діалогічні форми сучасного українського телебачення : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08 ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2007. 19 с.
22. Швеє Е.В. «Звездное» интервью в коммуникативно-прагматическом аспекте : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.01 ; Воронеж. гос. архитектурно-строительный ун-т. Воронеж, 2008. 185 с.
23. Шевченко І.С. Когнітивно-прагматичні дослідження дискурсу. *Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен*. Харків : Константа, 2005. С. 105–117.
24. Штельмах М.Л. Інтерв'ю в системі жанрів сучасної українськомовної комунікації : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2008. 18 с.
25. Fasel C. Textsorten. 2. Aufl., überarbeitete. Konstanz; München : UVK, 2013. 142 S.
26. Haller M. Das Interview. Ein Handbuch für Journalisten. 5 Aufl. Konstanz; München : UVK Verlagsgesellschaft, 2013. 346 S.
27. Klug A. Grundlagen der Interviewführung. Materialien für Aus- und Fortbildung in Bürgermedien. Stuttgart : Fachgebiet Kommunikationswissenschaft und Journalistik der Universität Hohenheim, 2004. 19 S.
28. Kött M. Das Interview in der französischen Presse Geschichte und Gegenwart einer journalistischen Textsorte. Medien in Forschung und Unterricht. Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 2004. Serie A. Bd. 53. 261 S.
29. Malá J. Dialogische Textsorten in deutschen und tschechischen Printmedien: Beispiel “Interview”. *Brünner Beiträge zur Germanistik und Nordistik*. 2004. № 18. S. 87–95.
30. Schubert D. Lästern: eine kommunikative Gattung des Alltags. Frankfurt am Main ; Berlin ; Bern ; Wien : Lang, 2009. 314 S.

REFERENCES:

1. Apalat, H.P. (2002). *Struktura, semantyka i prahmatyka tekstiv-interviu (na materialy suchasnoi anhlovnoi presy)* [Structure, semantics and pragmatics of interview texts (on the material of the modern English press)]: dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.04. Kyiv. nats. lnhv. un-t: Kyiv. [in Ukrainian].
2. Bakhtin, M.M. (1986). Problema rechevykh zhanrov Estetika slovesnogo tvorчества [The problem of speech genres. Aesthetics of verbal creativity]. Moskva: Iskustvo, 1986. 431 s.
3. Bakhtin, M.M. (1996). Problema rechevykh zhanrov [The problem of speech genres]. *Sobranie sochineniy: v 7 t.* Moskva: Russ. slovari. T. 5: Raboty 1940 – nachala 1960-kh godov [in Russian].
4. Batsevych, F. S. (2005). *Linhvistychna henolohiia: problemy i perspektyvy* [Linguistic genealogy: problems and prospects]. Lviv: PAIS [in Ukrainian].
5. Batsevych, F. S. (2003). *Narysy z komunikatyvnoi lnhvistyky: monohrafiia* [Essays on communicative linguistics: a monograph]. Lviv: Vydavn. tsentr pry LNU im. I. Franka [in Ukrainian].
6. Borysov, O. O. (2017). *Typolohiia brytanskykh ta ukrainskykh dialohovykh dyskursyvykh praktyk* [Typology of British and Ukrainian dialogue discursive practices]: dys. ... d-ra filol. nauk: 10.02.17. Nats. ped. un-t im. M. P. Drahomanova: Kyiv, 2017 [in Ukrainian].
7. Vereshchagin, E. M. (1990). *Taktyko-sytuatyvnyi podkhod k rehovomu povedeniyu (povedencheskaia sytuatsiia «Uhroza»)* [Tactical-situational approach to material behavior (behavioral situation «Threat»)]. *Russistik.* Berlin. № 1. S. 26–32 [in Russian].
8. Hapotchenko, N. Ye. (2005). *Strukturni ta zhanrovo-stylistychni osoblyvosti tekstiv intervii v suchasni frantsuzkii presi (komunikatyvno-prahmatychnyi aspekt)* [Structural and genre-stylistic features of interview texts in the modern French press (communicative and pragmatic aspect)]: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.05. Kyiv: nats. lnhv. un-t: Kyiv [in Ukrainian].
9. Denyskina H. O. (2005). *Strukturni i komunikatyvni parametry zhanru vilnogo intervii (na materialy teleperedach 2000–2004 rr.)* [Structural and communicative parameters of the genre of free interview (on the material of TV programs 2000–2004)]: dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.01. Nats. ped. un-t im. M. P. Drahomanov: Kyiv [in Ukrainian].
10. Dyakiv, Kh. Yu. (2012). *Movlennieviy zhanr «zasterezhennia» ta zasoby yoho realizatsii v ukrainskii i nimetskii movakh* [Speech genre «exhortation» and means of its implementation in the Ukrainian and German languages]: dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.17. Nats. ped. un-t im. M. P. Drahomanova: Kyiv [in Ukrainian].
11. Dyakiv, Kh. Yu. (2020). *Kohnityvno-dyskursyva rekonstruktsiia komunikatyvnykh devitsii v ukrainsko- ta nimetskomovnykh videointervii* [Cognitive-discursive reconstruction of communicative deviations in Ukrainian- and German-language video interviews]: dys. ... d-ra filol. nauk: 10.02.17. Nats. ped. un-t im. M. P. Drahomanova: Kyiv [in Ukrainian].
12. Iermolenko, S. Ya. (2000). *Mova telebachennia i radio* [Language of television and radio]. *Ukrainska mova: entsyklopediia.* Kyiv: Vyd-vo «Ukr. Entsyklopediia» im. M. P. Bazhana [in Ukrainian].
13. Karpenko V. (2002). *Osnovy profesionalnoi komunikatsii* [Fundamentals of professional communication]. Kyiv: Nora-print [in Ukrainian].
14. Kryzhanivska, H. T. (2011). *Komunikatyvno-prahmatychni ta semantyko-stylistychni osoblyvosti media-zhanru «intervii-monoloh» (na materialy suchasnykh anhlovnykh zhinochykh zhurnaliv)* [Communicative-pragmatic and semantic-stylistic features of the media genre «interview-monologue» (on the material of modern English-language women's magazines)]: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.04. Lviv. nats. un-t im. I. Franka: Lviv [in Ukrainian].
15. Kuzmenko, O. Yu. (2016). *Osoblyvosti intervii yak movlennievoho zhanru* [Features of interviews as a speech genre]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka.* Seriya: Filolohichni nauky. Vyp. 2. S. 69–73. [in Ukrainian].
16. Mozolevska, A. S. (2014). *Linhvoprahmatychnyi aspekt informatyvnosti intervii (na materialy suchasnoi frantsuzkoi presy)* [Linhvopragmatic aspect of the informativeness of the interview (on the material of the modern French press)]: dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.05. Kyiv. nats. un-t im. T. Shevchenka: Kyiv [in Ukrainian].
17. Petrenko, S. V. (2013). *Literaturno-krytychni zhanry suchasnoho anhlovnoho mediinoho dyskursu: komunikatyvno-kohnityvnyi aspekt* [Literary-critical genres of modern English-language media discourse: communicative-cognitive aspect]: dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.04. Kyiv. nats. un-t im. T. Shevchenka: Kyiv [in Ukrainian].
18. Trufanova, Y. V. (2001). *O rozghranycheny poniati: rechevoi akt, rechevoi zhanr, rechevaia stratehiia, rechevaia taktyka* [On the delimitation of concepts: speech act, speech genre, speech strategy, speech tactics]. *Nauchnye doklady vysshei shkoly. Fylolohicheskoye nauky.* № 3. S. 56–65. [in Russian].
19. Salamatina, O. O. (2011). *Movlennieviy zhanr «intervii» v suchasni nimetskomovni ta ukrainomovni presi: funktsionalni ta prahmatychni oznaky* [Speech genre «interview» in the modern German-language and Ukrainian-language press: functional and pragmatic features]: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.15 / DZ «Pivdenoukr. nats. ped. un-t im. K. D. Ushynskoho». Odesa [in Ukrainian].

20. Chovhaniuk, M. (2015). Interviu v suchasnomu media-prostori: zhanrova paradyhma i dyskursyvni oznaky [Interviews in the modern media space: genre paradigm and discursive features]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seria «Filolohichna»*. S. 116–119. [in Ukrainian].
21. Shalman, T. M. (2007). *Zhanrovi dialogichni formy suchasnoho ukrainskoho telebachennia [Genre dialogical forms of modern Ukrainian television]*: avtoref. dys ... kand. filol. nauk: 10.01.08 / Kyiv. nats. un-t im. T. Shevchenka: Kyiv [in Ukrainian].
22. Shvets, E. V. (2008). «Zvezdnoe» interviu v kommunykativno-prahmatycheskom aspekte [*«Star» interview in the communicative-pragmatic aspect*]: dyss. ... kand. fylol. nauk: 10.02.01. Voronezh. hos. arkhitekturno-stroytelnyi un-t: Voronezh. «Zvezdnoe» ynterviu v kommunykativno-prahmatycheskom aspekte [in Ukrainian].
23. Shevchenko, I. S. (2005). *Kohnityvno-prahmatychni doslidzhennia dyskursu. Dyskurs yak kohnityvno-komunikativnyi fenomen [Cognitive-pragmatic studies of discourse. Discourse as a cognitive-communicative phenomenon]*. Kharkiv: Konstanta. S. 105–117 [in Ukrainian].
24. Shtelmakh, M. L. (2008). *Interviu v systemi zhanriv suchasnoi ukrainskomovnoi komunikatsii [Interview in the system of genres of modern Ukrainian-language communication]*: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.01. Kyiv. nats. un-t im. T. Shevchenka: Kyiv [in Ukrainian].
25. Fasel, C. (2013). *Textsorten*. 2. Aufl., überarbeitete. Konstanz; München: UVK.
26. Haller, M. (2013). *Das Interview*. Ein Handbuch für Journalisten. 5 Aufl. Konstanz; München: UVK Verlagsgesellschaft, 2013. 346 S.
27. Klug, A. (2004). Grundlagen der Interviewführung. Materialien für Aus- und Fortbildung in Bürgermedien. Stuttgart: *Fachgebiet Kommunikationswissenschaft und Journalistik der Universität Hohenheim*, 2004. 19 S.
28. Kött, M. (2004). Das Interview in der französischen Presse Geschichte und Gegenwart einer journalistischen Textsorte. *Medien in Forschung und Unterricht*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag. Serie A. Bd. 53. 261 S.
29. Malá, J. (2004). Dialogische Textsorten in deutschen und tschechischen Printmedien: Beispiel «Interview». *Brünner Beiträge zur Germanistik und Nordistik*. 2004. № 18. S. 87–95.
30. Schubert, D. (2009). *Lästern: eine kommunikative Gattung des Alltags*. Frankfurt am Main; Berlin; Bern; Wien: Lang. 314 S.